



Ministerstwo Zdrowia

Departament
Dialogu Społecznego

DSZ.055.3.2025.JP
Warszawa, 30 lipca 2025

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję z dnia 4 lipca 2025 r. w sprawie zapewnienia rodzicom dzieci hospitalizowanych w oddziałach intensywnej terapii całodobowego towarzyszenia rodzica, Departament Dialogu Społecznego uprzejmie przekazuje poniższe informacje.

Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581) gwarantuje pacjentowi prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej. Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną rozumie się opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w tym także opiekę sprawowaną nad pacjentem małoletnim albo posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (art. 34 ust. 2). Opiekę taką może sprawować dowolnie wskazana przez pacjenta osoba, która nie musi posiadać do tego fachowych kwalifikacji. Ustawodawca gwarantuje każdemu pacjentowi prawo skorzystania z realizacji prawa do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej względem opieki, do której jest zobowiązany szpital czy inny stacjonarny podmiot leczniczy. Ponadto art. 21 ustawy określa, że na życzenie pacjenta przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska. Wyłączenie tego prawa zostało ograniczone do niezbędnego minimum przepisem stanowiącym, że osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych jedynie w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta. Odmowę taką osoby odpowiedzialne zobowiązane są odnotować w dokumentacji medycznej.

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie z art. 5 ustawy kierownik podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych lub upoważniony przez niego lekarz może ograniczyć korzystanie z praw pacjenta w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów. Jedynie w przypadku praw, o których mowa w art. 33 ust. 1 (prawo do kontaktu osobistego z innymi osobami), ograniczenie korzystania z praw pacjenta może wystąpić także ze względu na możliwości organizacyjne podmiotu.

Opiekę pielęgnacyjną w odniesieniu do pacjenta małoletniego lub posiadającego orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności rozumie się również jako prawo do pobytu wraz z nim podczas hospitalizacji przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego (art. 34 ust. 3).

Ograniczenie prawa pobytu rodziców lub opiekunów hospitalizowanego dziecka może być uzasadnione wyłącznie wystąpieniem zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów, np. w przypadku hospitalizacji w oddziale zakaźnym (z uwagi na ryzyko zakażeń). Ograniczenia takie nie mogą być tożsame z bezwzględnym limitowaniem w regulaminach organizacyjnych podmiotów leczniczych możliwości

odwiedzania pacjentów czy realizowania prawa do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej jedynie do określonego zakresu czasowego. Ograniczenia nie mogą bowiem oznaczać całkowitego wyłączenia wskazanych praw.

Należy przy tym podkreślić, że realizacja prawa pacjenta do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej powinna być zorganizowana w sposób nienaruszający praw innych pacjentów (np. prawa do poszanowania intymności i godności). Konsultant Krajowa w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii prof. dr. hab. n. med. Katarzyny Kotfis w swoim stanowisku z dnia 31.03.2025 r. wskazała, że *„w praktyce klinicznej obecność rodzica lub opiekuna przy dziecku hospitalizowanym w oddziale intensywnej terapii pełni istotną funkcję terapeutyczną. Dotyczy to nie tylko aspektu emocjonalnego, ale również wsparcia w procesie leczenia. Bliskość rodzica redukuje lęk dziecka, sprzyja stabilizacji psychicznej oraz ogranicza potrzebę interwencji farmakologicznych, w tym sedacji wynikającej z reakcji stresowych czy objawów separacyjnych.”* Konsultant Krajowa wskazała przy tym, że obowiązujące przepisy ustawy statuują już prawo pacjenta do obecności przy nim przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego (w tym do obecności przy pacjencie - dziecku w trakcie hospitalizacji, również w oddziale intensywnej terapii), zaznaczając przy tym konieczność uwzględnienia niezbędnych środków ostrożności i zaleceń epidemiologicznych. Jak zostało to określone w stanowisku: *„Ograniczenie prawa do obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może nastąpić wyłącznie w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub konieczności ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa pacjenta”*.

Minister Zdrowia popierając stanowisko Konsultant Krajowej przekazała je do wszystkich podmiotów leczniczych posiadających w swojej strukturze oddziały anestezjologii i intensywnej terapii dla dzieci, podkreślając potrzebę pełnej realizacji prawa pacjentów do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej. Odwołując się do przywołanych wyżej przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta Minister Zdrowia wskazała, że szczególnego uwzględnienia wymaga kwestia obecności rodziców lub opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych przy dzieciach leczonych w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii.

Z wyrazami szacunku

Jakub Bydłoń
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/